

Bijlagen
Kadernota Sport
Gemeente Menterwolde

Duurzaam sportief

Augustus 2012
door M. Zwartsenburg
In samenwerking met Grontmij

BIJLAGE 1: Toelichting berekening bezettingsgraad buitensportaccommodaties

Toelichting berekening bezettingsgraad sportvelden

Het is mogelijk op een snelle wijze gedegen inzicht te krijgen in het benodigd aantal grassportvelden per sportcomplex (vraag- en aanbodanalyse). Grontmij heeft hiervoor een rekenprogramma ontwikkeld. De aanbodanalyse betreft interpretatie van de gegevens van de kwaliteitsbeoordeling van de huidige sportvoorzieningen.

Er wordt rekening gehouden met de toelaatbare bespelingsintensiteit en met het op een juiste wijze inroosteren van de wedstrijden (de gebruiksduur). De vraaganalyse betreft de sportdeelname en de verwachtingen sportverenigingen. Op basis van deze verenigingsgegevens wordt de capaciteitsbehoefte bepaald.

Om de berekening te kunnen maken, worden de volgende gegevens ingevoerd:

- aantal teams;
- soort teams (senioren, junioren, dames);
- dag waarop de wedstrijden worden afgewerkt (zaterdag of zondag);
- trainingsschema.

Deze gegevens zijn afgeleid van de websites van de KNVB en van de betrokken verenigingen.

Met het rekenprogramma wordt per complex het benodigd aantal velden bepaald, waarbij wordt uitgegaan van normen, zoals deze door de betreffende sportbonden zijn geformuleerd.

BIJLAGE 2: Berekening benodigd aantal velden per complex

BELASTINGS- EN PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalverenig v.v. Meeden

seizoen 2011-2012

Team	Teams ZATERDAG	Teams ZONDAG	SWE	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend
Heren seniore	2	2	1	2	2	4
A-junioren			1	0	0	0
B-junioren	1		0,75	0,75	0	0,75
C-junioren	2		0,75	1,5	0	1,5
D-pupillen	1		0,5	0,5	0	0,5
E-pupillen	2		0,35	0,7	0	0,7
F-pupillen	1		0,25	0,25	0	0,25
Dames			1	0	0	0
Meisjes A			0,75	0	0	0
Meisjes B			0,5	0	0	0
Meisjes C			0,35	0	0	0
Meisjes pupillen			0,25	0	0	0
G-Team			0,75	0	0	0
TOTAAL	9	2		5,7	2	7,7

	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend	AFGEROND
Cultuurtechnische belastingsnorm Grontmij 7 SWE			1,1	2,0
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,5 SWE z	1,0			1,0
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,0 SWE zondag		0,4		1,0
Norm NOC*NSF (belastingsnorm) 9,0 SWE (za + zo)			0,9	1,0
Richtlijnen trainingsvelden zaterdagvereniging: 14 SWE	0,4			1,0
Richtlijn trainingsvelden zaterdag- en zondagvereniging: 17,5 SWE			0,4	1,0

UITGANGSPUNTEN

Belastingsnorm

Bij het bepalen van de cultuurtechnische belastingsnorm is rekening houden met uit- en thuiswedstrijden

Bij uitkomsten \geq ,25 vindt afronding naar boven plaats

Planningsnorm

Zaterdag van 9.00 uur - 16.30 uur (= 450 min)

Zondag van 10.00 uur - 16.00 uur (= 360 min)

Bij het bepalen van de planningsnorm is rekening houden met het spelen van uit- en thuiswedstrijden (50:50)

PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalverenig v.v. Meeden

seizoen 2010-2011

BELASTINGS- EN PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalverenig v.v. Meeden

seizoen 2011-2013

UITGANGSPUNTEN GRONTMIJ EN KNVB						
Team	Teams	Teams	Benutting	Speeltijd	Wisseling en pauze	SWE
	ZATERDAG	ZONDAG	van het veld			
Heren senioren	2	2	1	90	45	-0,3333333333
A-junioren	0	0	1	90	45	1
B-junioren	1	0	1	80	45	0,25
C-junioren	2	0	1	70	45	-1,75
D-pupillen	1	0	1	60	45	-0,5
E-pupillen	2	0	0,5	50	30	-2,95
F-pupillen	1	0	0,5	40	30	-1,25
Dames	0	0	1	90	45	1
Meisjes A	0	0	1	90	45	0,75
Meisjes B	0	0	1	90	45	0,5
Meisjes C	0	0	1	70	45	0,35
Meisjes pupill	0	0	1	70	45	0,25
G-Team	0	0	0,5	60	30	0,75
	0	0	1	70	45	
TOTAAL						-1,133333333

Aantal benodigde velden conform planningsnorm

Cultuurtechnische belastingsnorm Grontmij 7 SWE

Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,5 SWE zaterdag

Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,0 SWE zondag

Norm NOC*NSF (belastingsnorm) 9,0 SWE (za + zo)

Richtlijnen trainingsvelden zaterdagvereniging: 14 SWE

Richtlijn trainingsvelden zaterdag- en zondagvereniging: 17,5 SWE

UITGANGSPUNTEN

Belastingsnorm

Bij het bepalen van de cultuurtechnische belastingsnorm is rekening houden met uit- en thuiswedstrijden

Bij uitkomsten $\geq ,25$ vindt afronding naar boven plaats

Planningsnorm

Zaterdag van 9.00 uur - 16.30 uur (= 450 min)

Zondag van 10.00 uur - 16.00 uur (= 360 min)

Bij het bepalen van de planningsnorm is rekening houden met het spelen van uit- en thuiswedstrijden (50:50)

BELASTINGS- EN PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalvereniging: v.v. Muntendam

seizoen 2011-2012

Team	Teams ZATERDAG	Teams ZONDAG	SWE	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend
Heren senioren	2	4	1	2	4	6
A-junioren	1		1	1	0	1
B-junioren	0		0,75	0	0	0
C-junioren	1		0,75	0,75	0	0,75
D-pupillen	1		0,5	0,5	0	0,5
E-pupillen	5		0,35	1,75	0	1,75
F-pupillen	3		0,25	0,75	0	0,75
Dames	1		1	1	0	1
Meisjes A			0,75	0	0	0
Meisjes B			0,5	0	0	0
Meisjes C	1		0,35	0,35	0	0,35
Meisjes pupillen			0,25	0	0	0
G-Team			0,75	0	0	0
TOTAAL	15	4		8,1	4	12,1

	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend	AFGEROND
Cultuurtechnische belastingsnorm Grontmij 7 SWE				
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,5 SWE zaterdag	1,5		1,7	2,0
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,0 SWE zondag		0,8		2,0
Norm NOC*NSF (belastingsnorm) 9,0 SWE (za + zo)			1,3	1,0
Richtlijnen trainingsvelden zaterdagvereniging: 14 SWE	0,6			2,0
Richtlijn trainingsvelden zaterdag- en zondagvereniging: 17,5 SWE			0,7	1,0

UITGANGSPUNTEN

Belastingsnorm

Bij het bepalen van de cultuurtechnische belastingsnorm is rekening houden met uit- en thuiswedstrijden

Bij uitkomsten $\geq ,25$ vindt afronding naar boven plaats

Planningsnorm

Zaterdag van 9.00 uur - 16.30 uur (= 450 min)

Zondag van 10.00 uur - 16.00 uur (= 360 min)

Bij het bepalen van de planningsnorm is rekening houden met het spelen van uit- en thuiswedstrijden (50:50)

PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalvereniging: v.v. Muntendam

seizoen 2010-2011

Team	Teams		Teams ZONDAG	Benutting van het veld	Speeltijd	Wisseling en pauze	Bruto speeltijd	Bruto speeltijd zaterdag thuis	Bruto speeltijd zondag thuis	
	ZATERDAG	ZONDAG								
Heren senioren	2	4		1	90	45	135	135,0	270,0	
A-junioren	1	0		1	90	45	135	67,5	0,0	
B-junioren	0	0		1	80	45	125	0,0	0,0	
C-junioren	1	0		1	70	45	115	57,5	0,0	
D-pupillen	1	0		1	60	45	105	52,5	0,0	
E-pupillen	5	0		0,5	50	30	80	100,0	0,0	
F-pupillen	3	0		0,5	40	30	70	52,5	0,0	
Dames	1	0		1	90	45	135	67,5	0,0	
Meisjes A	0	0		1	90	45	135	0,0	0,0	
Meisjes B	0	0		1	70	45	115	0,0	0,0	
Meisjes C	1	0		1	70	45	115	57,5	0,0	
Meisjes pupillen	0	0		0,5	60	30	90	0,0	0,0	
G-Team	0	0		1	70	45	115	0,0	0,0	
Totaal								590,0	270,0	
Aantal benodigde velden conform planningsnorm								1,3	0,8	veld

BELASTINGS- EN PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalvereniging: v.v. Z.N.C.

seizoen 2011-2012

Team	Teams ZATERDAG	Teams ZONDAG	SWE	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend
Heren senioren	2	4	1	2	4	6
A-junioren	1		1	1	0	1
B-junioren	2		0,75	1,5	0	1,5
C-junioren	2		0,75	1,5	0	1,5
D-pupillen	3		0,5	1,5	0	1,5
E-pupillen	3		0,35	1,05	0	1,05
F-pupillen	3		0,25	0,75	0	0,75
Dames	1		1	1	0	1
Meisjes A			0,75	0	0	0
Meisjes B			0,5	0	0	0
Meisjes C			0,35	0	0	0
Meisjes pupillen			0,25	0	0	0
G-Team			0,75	0	0	0
TOTAAL	17	4		10,3	4	14,3

	Totaal zaterdag	Totaal zondag	Totaal weekend	AFGEROND
Cultuurtechnische belastingsnorm Grontmij 7 SWE			2,0	2,0
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,5 SWE zaterdag	1,9			2,0
Norm NOC*NSF (belastings- en planningsnorm) 5,0 SWE zondag		0,8		1,0
Norm NOC*NSF (belastingsnorm) 9,0 SWE (za + zo)			1,6	2,0
Richtlijnen trainingsvelden zaterdagvereniging: 14 SWE	0,7			1,0
Richtlijnen trainingsvelden zaterdag- en zondagvereniging: 17,5 SWE			0,8	1,0

UITGANGSPUNTEN

Belastingsnorm

Bij het bepalen van de cultuurtechnische belastingsnorm is rekening houden met uit- en thuiswedstrijden

Bij uitkomsten $\geq ,25$ vindt afronding naar boven plaats

Planningsnorm

Zaterdag van 9.00 uur - 16.30 uur (= 450 min)

Zondag van 10.00 uur - 16.00 uur (= 360 min)

Bij het bepalen van de planningsnorm is rekening houden met het spelen van uit- en thuiswedstrijden (50:50)

PLANNINGSNORM VOETBALVELDEN

Voetbalvereniging: v.v. Z.N.C.

seizoen 2010-2011

UITGANGSPUNTEN GRONTMIJ EN KNVB										
Team	Teams ZATERDAG	Teams ZONDAG	Benutting van het veld	Speeltijd	Wisseling en pauze	Bruto speeltijd	Bruto speeltijd zaterdag thuis	Bruto speeltijd zondag thuis		
Heren senioren	2	4	1	90	45	135	135,0	270,0		
A-junioren	1	0	1	90	45	135	67,5	0,0		
B-junioren	2	0	1	80	45	125	125,0	0,0		
C-junioren	2	0	1	70	45	115	115,0	0,0		
D-pupillen	3	0	1	60	45	105	157,5	0,0		
E-pupillen	3	0	0,5	50	30	80	60,0	0,0		
F-pupillen	3	0	0,5	40	30	70	52,5	0,0		
Dames	1	0	1	90	45	135	67,5	0,0		
Meisjes A	0	0	1	90	45	135	0,0	0,0		
Meisjes B	0	0	1	70	45	115	0,0	0,0		
Meisjes C	0	0	1	70	45	115	0,0	0,0		
Meisjes pupillen	0	0	0,5	60	30	90	0,0	0,0		
G-Team	0	0	1	70	45	115	0,0	0,0		
						Totaal	780,0	270,0		
Aantal benodigde velden conform planningsnorm							1,7	0,8	veld	

BIJLAGE 3: Algemeen exploitatieoverzicht sportvelden

Exploitatieoverzicht voetbal

	Natuurgras	WeTra (400 uur) Trainingsveld (800 uur)	WeTra (500 / 600 uur) Trainingsveld (800-1000 uur)	WeTra (800 uur) Training (>1000 uur)	Kunstgras * (onbeperkt bespeelbaar/in praktijk ca. 1200 uur)
Onderbouw	€ 40.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 90.000,00
Bovenbouw	€ 20.000,00	€ 30.000,00	€ 40.000,00	€ 175.000,00	€ 200.000,00
Hekwerk	€ 14.050,00	€ 14.050,00	€ 14.050,00	€ 14.050,00	€ 18.720,00
Inrichting en beregening	€ 32.515,00	€ 32.515,00	€ 32.515,00	€ 32.515,00	€ 34.140,00
Keuringskosten ISA Sport	€ 2.865,00	€ 2.865,00	€ 2.865,00	€ 2.865,00	€ 8.260,00
Totale kosten	€ 106.565,00	€ 146.565,00	€ 156.565,00	€ 291.565,00	€ 342.860,00
Afschrijvingen:					
Onderbouw (30 jaar)	€ 1.333,33	€ 2.333,33	€ 2.333,33	€ 2.333,33	€ 3.000,00
Bovenbouw (*10 jaar overige 15 jaar)	€ 1.333,33	€ 2.000,00	€ 2.666,67	€ 11.666,67	€ 20.000,00
Hekwerk, inrichting, bergening (15 jaar)	€ 3.104,33	€ 3.104,33	€ 3.104,33	€ 3.104,33	€ 3.524,00
Afschrijving / jaar	€ 5.771,00	€ 7.437,67	€ 8.104,33	€ 17.104,33	€ 26.524,00
Gemiddelde rente 6%	€ 3.516,65	€ 4.836,65	€ 5.166,65	€ 9.621,65	€ 11.314,38
Onderhoud	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 9.000,00	€ 6.500,00
Kosten / jaar	€ 18.287,65	€ 21.274,31	€ 22.270,98	€ 35.725,98	€ 44.338,38
Speeluren / jaar	250	450	550	800	1200
Kosten / uur	€ 73,15	€ 47,28	€ 40,49	€ 44,66	€ 36,95
Bijkomende kosten					
Lichtinstallatie, klasse III	€ 24.500,00	€ 24.500,00	€ 24.500,00	€ 24.500,00	€ 24.500,00
Verharding 2,00 meter rondom	€ 14.500,00	€ 14.500,00	€ 14.500,00	€ 14.500,00	€ 14.500,00

* = behorende bij het kunstgrasveld

Uitgangspunten:

Exploitatiekosten op basis (maximale) speeluren per jaar
 Kosten zijn gebaseerd op de aanleg van een volledig veld met de afmetingen 108 * 72 meter
 Huidig maaiveldhoogte is toekomstig maaiveldhoogte
 Er zijn geen bijkomende werkzaamheden gerekend
 Vrijkomende grond is vrij van verontreinigingen en afzetbaar binnen een straal van 5 km
 Terrein is goed bereikbaar en er is depotruimte beschikbaar
Exclusief BTW
 e.e.a. afhankelijk van lokale omstandigheden
 Prijspeil: 2011

BIJLAGE 4: Verslag interactieve avond

Verslag interactieve avond sportbeleid gemeente Menterwolde

11 juni 2012

1. Opening

De avond staat onder leiding van Rob de Waard, directeur van Huis voor de Sport Groningen. Hij heet iedereen van harte welkom en geeft aan hoe het programma van de avond er uit ziet. Rob geeft aan dat hij blij is dat de gemeente Menterwolde aan de slag is gegaan met het ontwikkelen van nieuw sportbeleid en dat hij de manier waarop verenigingen en andere lokale organisaties betrokken worden erg positief vindt.

2. Kaders nieuw te formuleren sportbeleid

Wethouder Annelien de Winter heet alle aanwezigen nogmaals van harte welkom en geeft aan dat ze blij is dat de sportsector deze avond zo goed vertegenwoordigd is. Deze nieuwe sportnota moet vooral geen sportnota worden van haar alleen, maar juist gedragen door de betrokken lokale partijen. Een interactieve avond als deze is daar een belangrijke stap in.

In het Collegeprogramma is het ontwikkelen van een nieuwe beleidsnota sport als één van de acties benoemd voor deze collegeperiode. Dit is nodig omdat er veel veranderingen zichtbaar zijn in de wensen en behoeften op gebied van sport, maar ook om goed te kijken naar het daadwerkelijk en verwachte gebruik van sportaccommodaties in de toekomst, dit afgezet tegen het huidige voorzieningenniveau in de verschillende kernen. In het Collegeprogramma zijn de volgende kaders omschreven voor de nieuwe kadernota sport:

- De gemeente Menterwolde wil de gezondheid van haar inwoners bevorderen door sport en bewegen en daarmee de sociale samenhang vergroten en sociaal isolement voorkomen
- De gemeente Menterwolde wil zorgen dat sportdeelname voor alle inwoners van de gemeente mogelijk is, maar wil het voorzieningenniveau wel aanpassen aan het daadwerkelijke gebruik
- De gemeente Menterwolde moet bezuinigen, maar wil dit doen vanuit visie en inhoud. Er wordt voor de invulling van de noodzakelijke bezuinigingen naar verschillende terreinen gekeken. Ook op het terrein van sport moet bezuinigd worden.

Deze uitgangspunten zijn leidend voor de verdere invulling van het sportbeleid. De kadernota zal richting geven aan de bezuinigingsmogelijkheden.

3. Het vertrekpunt

De gemeente Menterwolde vertrekt natuurlijk niet vanaf 0 bij de ontwikkeling van het nieuwe sportbeleid. Integendeel. De afgelopen jaren is ontzettend veel gebeurd op het gebied van sportstimulering en ook wanneer we kijken naar accommodaties hebben we als vertrekpunt te maken met de huidige ontstane situatie. Mariska Zwartsenburg schets heel in het kort de punten die naar voren zijn gekomen uit de analyse van de huidige situatie.

Landelijke trends en ontwikkelingen

Allereerst een korte blik op de landelijke trends en ontwikkelingen die spelen. We zien een veranderende sportbehoefte. Mensen willen steeds vaker in hun eigen tijd en op flexibele momenten kunnen sporten. Men wil steeds minder vaak een verbintenis voor een hele lange periode aangaan. Ook worden steeds meer nieuwe vormen van sport ontwikkeld die beter aansluiten bij de behoefte van deelnemers.

Wanneer we kijken naar het landelijk beleid zien we dat de landelijke overheid middels het programma Sport en Bewegen in de Buurt insteekt op sport dichtbij huis. Sport moet, net als het hebben van een gezonde leefstijl, een gemakkelijke keuze worden. Mensen moeten bijvoorbeeld

tijdens of aansluitend aan werktijd of dichtbij waar men woont zo kunnen sporten zonder daar veel voor te hoeven te doen.

De landelijke overheid heeft tevens de ambitie om te kijken of de organisatie van de Olympische Spelen 2028 naar Nederland gehaald kan worden. Dit plan wordt in fasen uitgevoerd. Eén onderdeel van het plan is dat heel Nederland naar Olympisch niveau gebracht moet worden, hierbij wil men onder andere dat er een sportparticipatie van 75% over de gehele Nederlandse bevolking.

Op het gebied van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn de afgelopen jaren veel taken richting de gemeente verschoven en dit zal naar verwachting nog verder doorgevoerd worden de komende jaren. De gemeente heeft daarbij de verplichting mensen op maat te ondersteunen zodat ieder individu zo lang en goed mogelijk deel kan nemen aan de maatschappij. De tendens is hierbij echter wel dat heel nadrukkelijk wordt gekeken naar de eigen kracht van mensen en hun omgeving. Wat men allemaal zelf kan regelen zullen ze ook zelf moeten doen.

De rol van de overheid verandert. Er is sprake van decentralisatie. Steeds meer taken worden van de landelijke en/of provinciale overheid doorgeschoven naar de gemeente. Lang niet altijd volgen alle financiële middelen bij het doorvoeren van deze wijzigingen. Er wordt dus een verkapte bezuiniging doorgevoerd met het doorschuiven van taken. Zeker ook gezien de financiële situatie op dit moment neemt de druk op gemeenten dus toe. Daarom speelt bij veel gemeenten momenten een kerntakendiscussie en worden taken die niet gezien worden als kerntaak afgestoten of er wordt op bezuinigd, om zo het huishoudboekje op orde te kunnen houden.

Sportstimulering

De afgelopen jaren heeft de gemeente Menterwolde deelgenomen aan allerlei verschillende sportstimuleringsregelingen waaronder de Buurt, Onderwijs en Sport regeling, het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen en momenteel neemt de gemeente Menterwolde deel aan de Impuls Brede Scholen en Cultuur (combinatiefunctieregeling). Binnen de uitvoering van deze regelingen zijn tot nu toe de belangrijkste doelgroepen altijd jeugd (basisschoolleeftijd en senioren (55+)) geweest.

Een aantal voorbeelden van concrete resultaten die deelname aan deze regelingen heeft opgeleverd zijn:

- gymles door vakleerkrachten,
- sporttoernooien georganiseerd samen met sportverenigingen,
- ledenwinst voor sportverenigingen,
- oprichting jeugdafdeling tafeltennis
- Oprichting meisjes-voetbalteam
- Sportgroep voor senioren

Ook de andere beleidsvelden zetten sport in als middel om beleidsdoelen te realiseren. De inzet van sport wordt zowel beleidsmatig als in de praktijk ervaren als zeer positief voor de verschillende aangrenzende terreinen als jeugdbeleid, gezondheidsbeleid, WMO beleid en welzijnsbeleid.

Accommodaties

Een overzicht van de aanwezige accommodaties in de gemeente Menterwolde:

- 2 sporthallen (1 sluit in principe per januari 2014)
- 1 sportzaal/gymzaal
- 4 gymzalen
- 3 sportparken met in totaal 11 velden en 3 f-velden
- 3 tennisaccommodaties met 12 tennisbanen en 1 juniorbaan
- 2 binnenzwembaden (1 sluit in principe per januari 2014)
- 1 openluchtwembad
- 1 dojo
- 1 manege
- 1 motorsportaccommodatie
- 4 natuurijsbanen (1 is een visvijver)

Vanuit het verleden werd altijd een vier kernenbeleid gevoerd. Inmiddels wordt dit vier kernenbeleid iets genuanceerd. Het streven is nog steeds een goed voorzieningenniveau in de kernen te behouden, maar wel afgezet tegen het daadwerkelijk gebruik van de voorzieningen. Voorzieningen worden dus niet meer ten koste van alles overeind gehouden om zo in iedere kern hetzelfde voorzieningenniveau te behouden.

Wanneer we kijken naar de bezettingsgraad zien we een overcapaciteit bij de buitensportaccommodaties. Binnensport kan op dit moment nog geen conclusie over getrokken worden. Dit is namelijk nog niet volledig geïnventariseerd. Wanneer we kijken naar de accommodaties die tot nu toe wel zijn geanalyseerd zien we wel dat bij een aantal accommodaties de bezetting afgezet tegen gemiddelde cijfers hoog is, in andere gevallen lijken er efficiëntere combinaties mogelijk tussen schoolgebruik overdag en verenigingsgebruik 's avonds.

Het beheer en de exploitatie van de sportaccommodaties is tot nu toe bijna volledig in handen van de gemeente. In veel gevallen zijn de kantines eigendom van verenigingen of zijn de verenigingen geen eigenaar maar wel verantwoordelijk voor beheer en exploitatie.

De tarieven van de sportaccommodaties liggen gemiddeld lager dan in omliggende gemeenten. Uitzondering hierbij zijn de tarieven die gerekend worden voor de sporthal. Deze liggen redelijk gelijk met omliggende gemeenten.

Sportuitgaven en inkomsten

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan sport bedraagt € 1,2 miljoen. De bijdrage per hoofd van de bevolking in Menterwolde is € 98,-. Dit ligt ruim boven het landelijk gemiddelde. Dat is iets boven de € 70,-. Een deel hiervan is te verklaren door de aanwezigheid van drie zwembaden wat er hoog is voor een gemeente van deze omvang in vergelijking met de aanwezigheid van zwembaden in andere gemeenten, en de zwembaden drukken we zwaar op de begroting. 84% van de gemeentelijke uitgaven aan sport gaat richting accommodaties. Landelijk is dit percentage gemiddeld 77%.

Een globaal overzicht van de inkomsten en uitgaven:

	Inkomsten	Uitgaven	Totale bijdrage gemeente
Totaal sport	€ 255.000,-	€ 1,4 miljoen	€ 1.2 miljoen
Sportstimulering, subsidies en sport algemeen	€ 130.000,-	€ 230.000,-	€ 100.000,-
Sportaccommodaties (totaal incl. zwembaden)	€ 128.000,-	€ 1,2 miljoen	€ 1,1 miljoen
Zwembaden	€ 88.000,-	€ 498.000,-	€ 410.000,-
Buitensport	€ 11.000,-	€ 289.000,-	€ 278.000,-
Binnensport	€ 23.000,-	€ 360.000,-	€ 337.000,-
Tennisbanen	€ 6.000,-	€ 64.000,-	€ 58.000,-

Naar aanleiding van dit overzicht komt het verzoek om een iets genuanceerder financieel beeld van de uitgaven per accommodatie. Dit is een globaal overzicht met totale kosten, ook met doorberekening van personeel etc. en kan een vertekend beeld geven volgens Markus Ploeger. In overleg met de gemeente zullen we kijken hoe we dit beeld in de Sportnota kunnen nuanceren.

Subsidie

De gemeente Menterwolde kent momenteel de volgende subsidies:

- Jeugdsubsidie
Dit is een bedrag van € 11,90 per jeugdlid. Hiervoor wordt geen directe tegenprestatie gevraagd anders dan het hebben van jeugdleden.
- Accommodatiesubsidie voor gebruik niet gemeentelijke accommodatie
Deze subsidie is voor Z.C.M. '86, de Pinguin, S.V.O., Drop Shot '74 en Zuvoc.
- Incidentele subsidie en stimuleringsubsidie en project- en budgetsubsidie
Deze twee subsidies kennen vrij algemene kaders. Het gaan om subsidies voor activiteiten die het welzijn bevorderen. Daarbij is sport, maar ook leefbaarheid en participatie benoemd als één van de thema's waar de activiteiten onder kunnen vallen.

4. U aan het woord

2 minutenronde: 'wat wil je de vereniging meegeven?'	
VV Meeden	Binnen de kernen is sport erg belangrijk voor de leefbaarheid. Migratie tussen de kernen is niet zo gemakkelijk.
SVN & Shi-Han	Vooral kleine verenigingen hebben moeite met het vinden van voldoende trainers. Hij pleit voor de opzet van een trainerspoule. Door trainers in dienst te laten zijn bij bijvoorbeeld de gemeente of HvdSG kunnen trainers een grotere aanstelling hebben en betere voorwaarden. Verenigingen kunnen de trainers uit deze poule 'huren'. Een win – win situatie voor zowel trainers als verenigingen.
Volleybal Zuvoc	Met het sluiten van de van der Valk sporthal is het van belang dat er voor Noordbroek een nieuwe accommodatie komt en dat deze groot genoeg is om in te kunnen volleyballen (twee velden + één centre-court). Daarnaast wordt gepleit voor het behouden van jeugdsubsidie voor de basisschooljeugd.
Dorpsadviesraad Noordbroek	De inwoners van Noordbroek hebben nauwelijks meer de gelegenheid om te sporten in hun eigen kern. Van belang om de leefbaarheid voor iedere kern op peil te houden. Dit betekent o.a. behoud van bepaalde sportvoorzieningen, want die spelen een belangrijke rol als het gaat om leefbaarheid..
Zwemvereniging de Pinguin	Zwembad van Zuidbroek is tijdelijk gesloten geweest. In deze periode kon de vereniging moeilijk terecht bij andere zwemaccommodaties. Gaat ten koste van het bestaansrecht van de vereniging. Hier wordt ook nu rekening mee gehouden, nu het zwembad in Zuidbroek op de lijst staat voor sluiting.
Dorpscoöperatie Meeden	In Meeden ligt een sportnota. Verzoek aan de gemeente Menterwolde is de ontwikkeling van de kadernota sport dicht bij deze nota te blijven. Er is namelijk veel informatie bekend over de behoeften van Meeden. Wat betreft het eventueel wel/niet sluiten van zwembaden. Het openluchtzwembad de Kolck heeft een echte regiofunctie. Deze moet behouden blijven. Het zwembad heeft de crisis van de jaren '30 overleefd. Dan kan het toch niet zo zijn dat we dat nu om laten vallen.

Zwemvereniging de Pinguin	Het is belangrijk om de nodige sportvoorzieningen in de kernen te behouden. Niet enkel kijken naar de kosten. Er moet wellicht een meer regionale kijk op de zwembaden komen.
Dorpsraad Zuidbroek	Behoud de lage tarieven en zorg voor laagdrempeligheid door accommodaties zoveel mogelijk in de kernen te behouden. Dit zorgt voor behoud van de leefbaarheid in de kernen. Soms kan het echter wel goed en belangrijk zijn om te kijken naar samenwerking om zo accommodaties te behouden voor de gemeente. Houd hierbij echter wel rekening met de diversiteit van de kernen. Tot slot de wens om te kijken naar de combinatie van het sportbeleid met de organisatie van evenementen. Voer beleid op evenementen. Evenementen kunnen goed zijn voor verenigingen, gemeente en dragen bij aan de leefbaarheid.
VV Meeden	Van belang verenigingen te betrekken bij het bezuinigingsproces. Mogelijk kunnen verenigingen onderling samenwerken of samen met de gemeente bekijken waar ze kunnen bezuinigen.
Judovereniging Judo Ryu Muntendam	Wil meegeven dat het hebben van accommodaties en laagdrempeligheid erg belangrijk zijn en behouden moeten blijven. Men wil kosten voor leden laag houden, echter kosten stijgen van de accommodaties stijgen. Wellicht zijn er wel besparingen mogelijk door krachten te bundelen en bijvoorbeeld gezamenlijk te kijken naar aan inkoop poule voor bijvoorbeeld stroom.
Dorpsraad Meeden	Opmerking ter attentie van de lokale politiek. Het Olympisch Plan 2028 kost alleen maar geld. Geld dat beter ten goede kan komen aan de 'gewone' sporters in plaats van het proberen binnen te halen van het evenement. Misschien een signaal wat de lokale politiek aan de landelijke politiek af kan geven.
VV Meeden	Houd rekening met de veiligheid van de jeugd, wanneer voorzieningen uit een kern verdwijnen en ze hierdoor moeten reizen. Zorg dat er meer politie komt, betere fietspaden en verlichting e.d. Dit sluiten van voorzieningen druist overigens in tegen het landelijke beleid van dichtbij huis sporten.

5. Discussie aan de hand van stellingen

<p>Stelling 1 <i>Subsidies moeten zich richten op het stimuleren van sport en bewegen voor selectieve doelgroepen</i></p> <p>Stelling 2 <i>Nieuwe sporten en sportinnovaties moeten voorrang krijgen boven bestaande sporten in de gemeente</i></p> <p>Stelling 3 <i>De doelgroepen senioren (55+) en Jeugd zijn de doelgroepen waarop de gemeente Menterwolde zicht moet richten met haar sportstimulering. Andere doelgroepen vragen geen aandacht of zijn niet groot genoeg qua omvang.</i></p> <p>Stelling 4 <i>Als er bezuinigd moet worden op sport dan kan dat het beste op sportaccommodaties in plaats van op sportstimulering</i></p>	<p>Merendeel is eens;</p> <ul style="list-style-type: none">○ Niemand uitsluiten○ Bij direct selecteren sluit je mensen uit. Met name de leeftijdsgroep na de basisschooleeftijd is moeilijk te bereiken.○ Alleen subsidies voor stimulering van sport – en bewegen, niet meer voor accommodaties <p>Oneens;</p> <ul style="list-style-type: none">○ Je moet niet lukraak subsidies verstrekken. Belangrijk om keuze te maken. Goed over nadenken en dus specificeren. <p>Veel mensen combinatie:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Bestaande sport niet wegdrücken, maar integreren van nieuwe sporten bij bestaande accommodaties en verenigingen. <p>Oneens:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Nieuwe sporten moeten nooit voorrang krijgen op bestaande sporten. Hierbij gaat het met name over het woord voorrang. <p>Iedereen oneens:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Geen doelgroepen uitsluiten. Iedereen heeft het recht om te sporten○ Er is met name te weinig aandacht voor de doelgroep die tussen 12 jaar en 55 jaar valt. Deze doelgroep is misschien nog wel belangrijker om te bereiken met sportstimulering van de doelgroep onder de 12 jaar. Kan zorgen voor besparingen op de zorgkosten en overlast voor later. <p>Gemengd beeld:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Zonder accommodaties kun je niet sporten.○ Enerzijds overcapaciteit bezuinigen, maar je hebt wel enige faciliteiten/accommodaties nodig. Daar is geld voor nodig.○ Clusteren voor lange termijn○ Moeilijk om te bezuinigen op accommodaties. Voor sportstimulering moet je niet enkel teruggrijpen op gemeentelijke subsidies, maar kun je ook kijken naar landelijke subsidies, zodat je niet direct hoeft te bezuinigen op accommodaties.○ Slim omgaan met je accommodaties en creatief kijken naar mogelijkheden. Bijvoorbeeld met de inzet van menskracht vanuit Sociale Zaken.○ Voor de zwemvereniging is een zwembad wel een noodzakelijke accommodatie.○ Het samenvoegen van zwembaden is wel mogelijk, maar wel kijken naar de verschillende doeleinden die de zwembaden hebben.
---	---

Stelling 5

Liever drie zwembaden in Menterwolde openhouden, ook al gaat dit ten kosten van een sportvoorziening

Stelling 6

Samenwerking tussen verenigingen levert uitsluitend extra inspanning op en zorgt niet voor verlichting van de druk op vrijwilligers of een beter sportaanbod

Stelling 7

Sportaccommodaties moeten meer gebruikt worden voor andere activiteiten zoals naschoolse opvang, bedrijfssport en sportactiviteiten aangeboden vanuit de zorginstelling

Stelling 8

Het beheer en onderhoud van de accommodaties hoeft niet perse door de gemeente te worden gedaan

De meningen zijn verdeeld:

- Samenwerken in regionaal opzicht enerzijds, anderzijds zijn zwembaden niet alleen voor de zwemsport, maar hebben ze ook een maatschappelijke en recreatieve functie. Dit moet niet vergeten worden.
- Ander gebruik van bestaande zwembaden, dus geen strijd over wel of niet open houden van de zwembaden. Bijvoorbeeld: Is er niet een mogelijkheid om alle 3 de zwembaden open te houden, waarbij 1 zwembad een regionale functie krijgt en 2 ten behoeve van recreatief gebruik?
- Slim omgaan met de exploitatie. Dus als het ene bad open is, dan is het andere bad dicht. Dit scheelt in de kosten.
- Een 20 meter bad is niet voldoende voor de zwemverenigingen.

Merendeel oneens:

- Samenwerking levert met name op de lange termijn extra voordeel op. Te denken valt aan clustering van diverse sporten/accommodaties.
- Je moet zorgen dat het niet bij incidentele samenwerking blijft. Structureel levert meer voordeel op.
- Omniverenigingen zijn de toekomst; meer know how en sterkere verenigingen wanneer je krachten bundelt. Bijvoorbeeld gezamenlijk beleid voeren, administratie uitvoeren, onderhoud van voorzieningen.
- Daarnaast zorgt samenwerking ook voor versterking van het sociale aspect. Niet allemaal als kleine groepjes strijden.

Merendeel is voor:

- Zoeken naar mogelijkheden, niet naar onmogelijkheden.
- Belangrijk om goede afspraken te maken met betrekking tot beheer en onderhoud zodat de druk op reeds aanwezige vrijwilligers niet te veel toeneemt door extra gebruik van accommodaties.

Combinatie:

- In principe voor, maar dit is wel afhankelijk van het moment waarop er van de accommodatie gebruik wordt gemaakt. Als dit op uren is, waarop normaal gesproken de sportvereniging actief is, dan tegen.

Voor en tegen ongeveer gelijk verdeeld.

Voor:

- Verenigingen kunnen wellicht samenwerken met de gemeente, dan hoeft er niet direct een commerciële partij bij te worden betrokken. Meer zien als overnemen van bepaalde taken.
- Kwaliteit moet overeind blijven. Het moet geen bezuinigingsvraagstuk zijn. Er moet zeer voorzichtig omgegaan worden met maatschappelijk vastgoed.
- Voorbeeld in Leek nastreven.

Stelling 9
Sportverenigingen en inwoners van Menterwolde kunnen best zelf de handen uit de mouwen steken als het gaat om meehelpen aan het onderhoud van de sportvoorzieningen.

Stelling 10
Als de gemeente Menterwolde op ambtelijk niveau samenwerkt met andere gemeenten is het mogelijk het sportbeleid efficiënter uit te voeren

Tegen:

- Voorzieningen en/of accommodaties die een algemeen maatschappelijk belang hebben, niet uitbesteden aan private bedrijven. Zij hebben vaak commerciële belangen, wat mogelijk ten koste kan gaan van de kwaliteit.
- Daarentegen is het bij sommige accommodaties wel mogelijk om het e.e.a. over te dragen aan verenigingen of private bedrijven.
- Regie moet bij de gemeente blijven. Zij moet er voor zorgen dat de kwaliteit van de accommodaties overeind blijft.

Merendeel eens met de stelling:

- Simpele klussen kunnen worden gedaan door verenigingsleden

Combinatie:

- Het zijn vaak dezelfde mensen die altijd de handen uit de mouwen steken. Misschien blijven klussen dan wel liggen of komt er meer druk op de toch al actieve vrijwilligers.
- Daarnaast gaat het misschien te koste van de kwaliteit. Sommige werkzaamheden vragen om een professional om de kwaliteit te kunnen waarborgen.

Merendeel tegen:

- Samenwerking moet wel doel dienen. Wanneer je door samenwerking bepaalde accommodaties wel in stand kan houden is dat natuurlijk een goede zaak. Wel is het van belang niet alles regionaal te bekijken. Voorzieningen moeten wel dicht bij huis voor iedereen toegankelijk blijven.
- Grotere samenwerkingsverbanden levert meer ruis op. Juist de korte lijnen werken snel en makkelijk. Meer ambtelijke samenwerking met andere gemeenten is minder praktisch, zorgt voor meer bureaucratie en dus minder efficiënt en kostbaarder.

6. Afsluiting van de avond door Annelien de Winter

Annelien de Winter geeft aan blij te zijn met de inbreng van de avond. Er zijn veel ideeën geopperd en handreikingen gedaan. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden en die zullen niet altijd makkelijk zijn. Hopelijk is iedereen zich daar na vanavond van bewust en heeft deze avond een denkproces op gang gebracht wat wellicht nog nieuwe ideeën gaat genereren. In ieder geval is duidelijk dat samenwerking tussen gemeente en sportaanbieders en sportaanbieders onderling erg belangrijk is.

De vraag wordt gesteld hoe het vervolgtraject er uit ziet en hoe de sportaanbieders geïnformeerd en betrokken worden. Is het mogelijk inspraak te hebben in de conceptnotitie. Annelien de Winter zegt toe dat iedereen in ieder geval het verslag van de avond ontvangt. Op de vraag of het mogelijk is een conceptnotitie te ontvangen en daarop te reageren komt ze nog terug.

Iedereen wordt nogmaals bedankt voor de inbreng en daarmee is de avond afgesloten.

BIJLAGE 5: Grove indicatie van inhoud klein en groot onderhoud

GROVE INDICATIE VAN INHOUD KLEIN EN GROOT ONDERHOUD

Er is op dit moment nog geen concrete uitgewerkte lijst van hetgeen wordt verstaan onder klein en onder groot onderhoud. Hierover zullen we verder in gesprek moeten gaan met de verenigingen en ook moeten we kijken naar eventuele ARBO technische eisen die gelden voor bepaalde werkzaamheden, waardoor deze moeilijk door vrijwilligers uit te voeren zijn.

Als denkrichting houden we nu de volgende verdeling aan:

Klein onderhoud (dagelijks onderhoud)

- Lamp vervangen
- Slot en / of deurkruk vervangen
- Smeren van sloten, etc.
- Een inbraakmelder vervangen
- Daklekkage

Groot onderhoud (onderhoud meer ingrijpend van aard)

- Vervangen van brandmeld en / of inbraak centrale
- Vervangen deuren en kozijnen
- Contract onderhoud aan de diverse installaties (cv, inbraakalarmering, etc)
- Vervangen cv ketel
- Vervangen dakbedekking
- Schilderbeurt

Nogmaals dit is slechts een eerste denkrichting welke nog verder uitgewerkt moet worden.

BIJLAGE 6: Voorstel nieuwe tarieven sportvoorzieningen

De Menterne

Jaar →	2012	2013	2014
Uren ↓	€ 6,00	€ 10,50	€ 12,00
380	€ 2.280,00	€ 3.990,00	€ 4.560,00

Seizoenverhuur sportzaal seizoen

	€ 3,25	€ 6,00	€ 8,00
350	€ 1.137,50	€ 2.100,00	€ 2.800,00

Seizoenverhuur gymzaal seizoen

	€ 11,25	€ 18,00	€ 24,00
20	€ 225,00	€ 360,00	€ 480,00

Seizoenverhuur sportzaal incidenteel

	€ 6,00	€ 9,00	€ 12,00
20	€ 120,00	€ 180,00	€ 240,00

Seizoenverhuur gymzaal incidenteel

gymzaal Noordbroek / Kwartet

Jaar →	2012	2013	2014
Uren ↓	€ 3,25	€ 6,00	€ 8,00
860	€ 2.795,00	€ 5.160,00	€ 6.880,00

Seizoenverhuur gymzaal seizoen

Sportcentrum Ruitershorn

	Jaar →	2012	2013	2014
Seizoenverhuur gehele zaal	Uren ↓	€ 22,50	€ 23,50	€ 25,50
	200	€ 4.500,00	€ 4.700,00	€ 5.100,00
Incidenteel gehele zaal		€ 30,00	€ 31,00	€ 33,00
	50	€ 1.500,00	€ 1.550,00	€ 1.650,00
Seizoenverhuur 1/2e hal		€ 11,25	€ 12,00	€ 13,50
	20	€ 225,00	€ 240,00	€ 270,00
Seizoenverhuur 1/3e hal		€ 7,75	€ 8,00	€ 8,50
	250	€ 1.937,50	€ 2.000,00	€ 2.125,00
Seizoenverhuur 2/3e hal		€ 15,00	€ 15,50	€ 16,50
	20	€ 300,00	€ 310,00	€ 330,00
Kleedkamers		€ 1,85	€ 2,50	€ 4,00
	200	€ 370,00	€ 500,00	€ 800,00

Gemeente

Menterwolde

Voetbalvelden

vv Meeden

Jaar →	2012	2013	2014	
Aantal ↓	€ 570,00	€ 800,00	€ 1.000,00	
Seizoenverhuur voetbalveld	3	€ 1.710,00	€ 2.400,00	€ 3.000,00

Aantal ↓	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00	
Seizoenverhuur F-veld	1	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00

vv Muntendam

Jaar →	2012	2013	2014	
Aantal ↓	€ 570,00	€ 800,00	€ 1.000,00	
Seizoenverhuur voetbalveld	4	€ 2.280,00	€ 3.200,00	€ 4.000,00

Aantal ↓	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00	
Seizoenverhuur F-veld	1	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00

vv ZNC

Jaar →	2012	2013	2014	
Aantal ↓	€ 570,00	€ 800,00	€ 1.000,00	
Seizoenverhuur voetbalveld	4	€ 2.280,00	€ 3.200,00	€ 4.000,00

Aantal ↓	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00	
Seizoenverhuur F-veld	1	€ 175,00	€ 250,00	€ 350,00

DG van den Noortbad

	Jaar →	2012	2013	2014
Seizoenverhuur	Uren ↓	€ 18,50	€ 28,00	€ 38,00
	400	€ 7.400,00	€ 11.200,00	€ 15.200,00

	Jaar →	2012	2013	2014
Seizoenverhuur niet M'wolmer ver.	Uren ↓	€ 25,00	€ 39,00	€ 50,00
	15 €	€ 375,00	€ 585,00	€ 750,00

	Jaar →	2012	2013	2014
abonnement tot 18 jaar / 65+ (4 maanden)	Aantal ↓	€ 44,00	€ 48,00	€ 52,00
	22 €	€ 968,00	€ 1.056,00	€ 1.144,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
abonnement 18 jaar en ouder (4 mnd)	13 €	€ 60,00	€ 780,00	€ 845,00	€ 910,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
dagkaart voor personen tot 18 jaar	2100 €	€ 1,60	€ 3.360,00	€ 3.990,00	€ 4.620,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
dagkaart voor personen van 18 jaar en ouder	1500 €	€ 2,20	€ 3.300,00	€ 3.750,00	€ 4.500,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
10-badenkaart voor personen tot 18 jaar / 65+	225 €	€ 11,00	€ 2.475,00	€ 3.375,00	€ 4.050,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
10-badenkaart voor personen van 18 jaar en ouder	350 €	€ 18,00	€ 6.300,00	€ 8.400,00	€ 9.800,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart A tot 16 jaar (per maand)	1600 €	€ 25,00	€ 40.000,00	€ 46.400,00	€ 52.000,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart A 16 jaar en ouder (per maand)	5 €	€ 30,00	€ 150,00	€ 165,00	€ 187,50

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart B tot 16 jaar (per maand)	325 €	€ 25,00	€ 8.125,00	€ 9.425,00	€ 10.562,50

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart B 16 jaar en ouder (per maand)	5 €	€ 30,00	€ 150,00	€ 165,00	€ 187,50

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart C tot 16 jaar (per maand)	150 €	€ 25,00	€ 3.750,00	€ 4.350,00	€ 4.875,00

	Aantal ↓	€	2012	2013	2014
leskaart C 16 jaar en ouder (per maand)	5 €	€ 30,00	€ 150,00	€ 165,00	€ 187,50

	Aantal ↓	€ 18,00	€ 24,00	€ 28,00
kleuterkaart (per 2 maanden)	30	€ 540,00	€ 720,00	€ 840,00
	Aantal ↓	€ 1,00	€ 1,00	€ 1,00
piekzwemmen (basisschool, woensdag: 14.00-16.00 uur)	1300	€ 1.300,00	€ 1.300,00	€ 1.300,00
	Aantal ↓	€ 7,50	€ 8,00	€ 9,00
diplomazwemmen	300	€ 2.250,00	€ 2.400,00	€ 2.700,00

De Kolck

	Jaar →	2012	2013	2014
	Aantal ↓	€ 61,50	€ 68,00	€ 75,00
a. seizoen-gezinsabonnement (vvorverkoop)	85	€ 5.227,50	€ 5.780,00	€ 6.375,00
	Aantal ↓	€ 27,00	€ 32,00	€ 36,00
b. seizoen-abonnement tot 18 jaar	50	€ 1.350,00	€ 1.600,00	€ 1.800,00
	Aantal ↓	€ 37,00	€ 42,50	€ 50,00
c. seizoen-abonnement 18 jaar en ouder	15	€ 555,00	€ 637,50	€ 750,00
	Aantal ↓	€ 70,00	€ 77,50	€ 85,00
a. seizoen-gezinsabonnement	15	€ 1.050,00	€ 1.162,50	€ 1.275,00
	Aantal ↓	€ 31,00	€ 35,50	€ 40,00
c. abonnement voor personen 3 t/m 17 jaar en 65+	15	€ 465,00	€ 532,50	€ 600,00
	Aantal ↓	€ 40,50	€ 45,00	€ 50,00
d. abonnement voor personen van 18 t/m 64 jaar	15	€ 607,50	€ 675,00	€ 750,00
	Aantal ↓	€ 32,00	€ 36,50	€ 41,00
e. leskaarten voor personen tot 17 jaar en 65+	50	€ 1.600,00	€ 1.825,00	€ 2.050,00
	Aantal ↓	€ 40,50	€ 45,00	€ 50,00
f. leskaarten voor personen van 18 t/m 64 jaar en 65+	15	€ 607,50	€ 675,00	€ 750,00
	Aantal ↓	€ 11,00	€ 14,50	€ 18,00
g.10-badenkaart voor personen 3 t/m 17 jaar	30	€ 330,00	€ 435,00	€ 540,00
	Aantal ↓	€ 18,00	€ 23,00	€ 28,00
h.10-badenkaart voor personen van 18 t/m 64 jaar	10	€ 180,00	€ 230,00	€ 280,00
	Aantal ↓	€ 1,60	€ 2,00	€ 2,40
i. badkaart voor personen 3 t/m 17 jaar en 65+	1200	€ 1.920,00	€ 2.400,00	€ 2.880,00
	Aantal ↓	€ 2,20	€ 2,60	€ 3,00
j. badkaart voor personen van 18 jaar en ouder	500	€ 1.100,00	€ 1.300,00	€ 1.500,00
	Aantal ↓	€ 7,50	€ 8,00	€ 9,00
diplomazwemmen	25	€ 187,50	€ 200,00	€ 225,00

Aangezien er over 2012 nog geen bezoekersaantallen bekend zijn, is uitgegaan van het jaar 2011

tennisvereniging Tiolo

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 580,00	€ 800,00	€ 1.000,00
Seizoenverhuur	3	€ 1.740,00	€ 2.400,00	€ 3.000,00

TCM

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 580,00	€ 800,00	€ 1.000,00
Seizoenverhuur F-veld	5	€ 2.900,00	€ 4.000,00	€ 5.000,00

tennisvereniging Aloë

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 580,00	€ 800,00	€ 1.000,00
Seizoenverhuur all-weatherbanen	2	€ 1.160,00	€ 1.600,00	€ 2.000,00

seizoenverhuur gravelbanen

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 445,00	€ 650,00	€ 900,00
	2	€ 890,00	€ 1.300,00	€ 1.800,00

Motorsport

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 580,00	€ 795,00	€ 1.160,00
seizoenverhuur	1	€ 580,00	€ 795,00	€ 1.160,00

IJsbanen**IJsbaan Zuidbroek**

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 170,00	€ 255,00	€ 340,00
	1	€ 170,00	€ 255,00	€ 340,00

IJsbaan Noordbroek

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 115,00	€ 172,50	€ 230,00
	1	€ 115,00	€ 172,50	€ 230,00

IJsbaan Muntendam

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 115,00	€ 172,50	€ 230,00
	1	€ 115,00	€ 172,50	€ 230,00

Dojo Muntendam

Jaar →		2012	2013	2014
Aantal ↓		€ 970,00	€ 1.485,00	€ 1.940,00
	1	€ 970,00	€ 1.485,00	€ 1.940,00